

Biblioteka Policjanta Prewencji

Sławomir Duszyński

**ZATRZYMYWANIE DOKUMENTÓW,
USUWANIE I PRZEMIESZCZANIE POJAZDÓW
ORAZ BLOKOWANIE KÓŁ**

(materiał dydaktyczny)

Według stanu prawnego na styczeń 2010 roku

SŁUPSK 2010

**Materiał opracowany w Zakładzie Prewencji i Ruchu Drogowego
Szkoły Policji w Słupsku**

Korekta i redakcja językowa: Grażyna Szot

Redakcja techniczna: Zenon Trzcíński

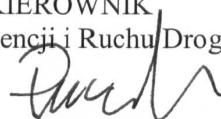
Projekt okładki i druk: Marcin Jedynak

Fotografia: zbiory własne Zakładu Prewencji i Ruchu Drogowego

Ryciny: opracowanie własne

Zatwierdzam i wprowadzam
do użytku jako materiał dydaktyczny

KIEROWNIK
Zakładu Prewencji i Ruchu Drogowego

mł. insp. Czesław Purowski

Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku
Druk: Pracownia Poligraficzna SP Słupsk
Zam. 12/10. Nakład 5 szt.
Wydanie II, poprawione
Słupsk 2010

Spis treści

Wstęp	5
1. Podstawy prawne i faktyczne zatrzymania prawa jazdy i dowodu rejestracyjnego	7
2. Przypadki zatrzymania prawa jazdy	7
3. Postępowanie z zatrzymanym prawem jazdy	8
4. Przypadki zatrzymania dowodu rejestracyjnego	11
5. Postępowanie z zatrzymanym dowodem rejestracyjnym	12
6. Usuwanie i przemieszczanie pojazdu oraz blokowanie kół	14
Pytania kontrolne	18
Wykaz rycin	20
Bibliografia	21

Wstęp

Czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, kierowanie ruchem i jego kontrolowanie należą do zadań Policji. W ramach realizacji czynności, w przypadkach przewidzianych w ustawie, policjant ma prawo do zatrzymania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdem, jego używania oraz prawo do usuwania i przemieszczania pojazdu. Ciągła zmiana przepisów powoduje, że wiele nowych rozwiązań w zakresie techniki samochodowej, warunków technicznych pojazdu oraz ustawy Prawo o ruchu drogowym utrudnia prawidłowe zastosowanie tych przepisów w praktyce.

Na kursach podstawowych szkoły policyjne przygotowują policjantów do opanowania prawnych i faktycznych podstaw zatrzymania dokumentów uprawniających do kierowania pojazdem i używania go, zasad wydawania pokwitowania w zamian za zatrzymany dokument i zasad postępowania z zatrzymanymi dokumentami. Na bazie obowiązujących aktów wykonawczych policjanci poznają również prawne i faktyczne podstawy oraz tryb usuwania, przemieszczania pojazdów i blokowania kół. Posiadanie takiej wiedzy jest niezbędne do właściwego wykonywania powierzonych zadań oraz przyczynia się do wzrostu porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

1. Podstawy prawne i faktyczne zatrzymania prawa jazdy i dowodu rejestracyjnego

Policjant, w określonych prawem przypadkach, ma obowiązek zatrzymać prawo jazdy lub dowód rejestracyjny kierującego.

Uwaga! Policjant zatrzymuje, a nie zabiera dokumenty.

Ogólną podstawę prawną znajdziemy w art. 129 ust. 2 pkt 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym

Art. 129. (...)

2. Policjant, w związku z wykonywaniem czynności (...) jest uprawniony do:

(...)

6) zatrzymywania, w przypadkach przewidzianych w ustawie, dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania (...).

W tej samej ustawie znajdują się szczegółowe podstawy prawne: w art. 132 zatrzymywanie dowodów rejestracyjnych i pozwoleń czasowych, w art. 135 zatrzymywanie praw jazdy i pozwoleń do kierowania tramwajem. Natomiast podstawą faktyczną do zatrzymania przedmiotowych dokumentów jest popełnienie czynu, który narusza przepisy zawarte w art. 132 i 135 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

2. Przypadki zatrzymania prawa jazdy

Policjant, w ściśle określonych ustawowo przypadkach, ma prawo lub obowiązek zatrzymać prawo jazdy (lub pozwolenie do kierowania tramwajem) kierującego.

Obligatoryjnie (obowiązkowo) policjant zatrzyma prawo jazdy w razie:

- 1) uzasadnionego podejrzenia, że kierujący pojazdem znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie po użyciu środka działającego podobnie jak alkohol,
- 2) stwierdzenia zniszczenia prawa jazdy, jeżeli to zniszczenie powoduje nieczytelność dokumentu,
- 3) podejrzenia, że prawo jazdy jest sfalszowane (podrobienie lub przerobienie),
- 4) gdy upłynął termin ważności prawa jazdy (pozycja „4b” w prawie jazdy),

- 5) gdy wobec kierującego pojazdem zostało wydane postanowienie (prokuratorskie lub sądowe) lub decyzja starosty o zatrzymaniu prawa jazdy,
- 6) gdy wobec kierującego pojazdem sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów,
- 7) gdy wobec kierującego pojazdem starosta wydał decyzję o cofnięciu prawa jazdy,
- 8) przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego,
- 9) przekroczenia przez kierującego pojazdem, w okresie 1 roku **od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy**, liczby 20 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego.

Fakultatywnie (nieobowiązkowo) policjant ma prawo zatrzymać prawo jazdy (lub pozwolenie do kierowania tramwajem) w przypadku, gdy ma uzasadnione podejrzenie, że kierowca popełnił przestępstwo lub wykroczenie, za które wobec niego **może** być przez sąd orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów. Decyzję podejmuje policjant.

Sąd **może** (ale nie musi) orzec zakaz prowadzenia pojazdów w przypadku popełnienia przez kierującego:

- 1) wykroczenia:
  - a) z art. 86 § 1 k.w. – spowodowanie realnego zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
  - b) z art. 92 § 2 k.w. – niezastosowanie się do sygnału osoby uprawnionej do kontroli ruchu drogowego, nakazującego zatrzymanie pojazdu (w celu uniknięcia kontroli),
- 2) przestępstwa:
  - a) z art. 178a w związku z art. 42 k.k. – kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, w szczególności jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji.

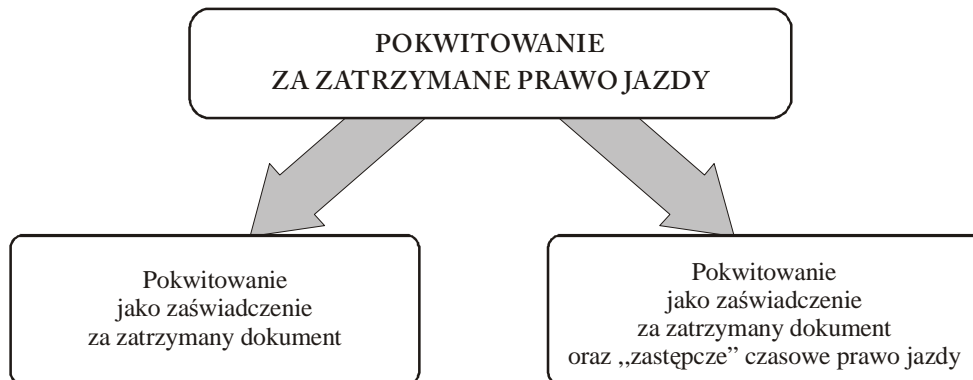
Nie wolno zatrzymywać praw jazdy osobom posiadającym immunitet dyplomatyczny.

3. Postępowanie z zatrzymanym prawem jazdy

Zatrzymując prawo jazdy, obowiązkowo wydaje się kierowcy pokwitowanie. Wypełnia się je w dwóch egzemplarzach, z których oryginał otrzymuje kierujący, a kopia pozostaje w bloczku pokwitowań.

Pokwitowanie może być wydane jako zaświadczenie o zatrzymaniu dokumentu będące jednocześnie czasowym „zastępczym” prawem jazdy (lub pozwoleniem do kierowania tramwajem).

Ryc. 1. Funkcje pokwitowania za zatrzymane prawo jazdy

POKWITOWANIE

Ważne do dnia ..... 20..... r.

wydane przez **post. Marka Zaborskiego** ..... w zamian za zatrzymany w dniu **31.05.** 20**09**
(stopień, imię i nazwisko)

o godz. **10.15.** w miejscowości **Słupsk** ..... – dowód rej. pojazdu marki*) .....

NR REJESTR. .... NR VIN .....

- dokument stwierdzający uprawnienia do kierowania pojazdem*) **prawo jazdy kat. AB**
(prawo jazdy, kat. pozwol. do kierowania tramwajem)

nr **21432/02/2143** wydany przez (nazwa org. lub ozn. kod. **2143** .....

imię, nazwisko i adres posiadacza **Kazimierz Jasiński, zam. Słupsk, ul. Okopowa 72/58** .....

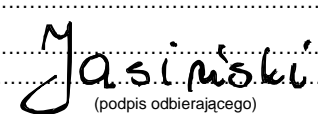
powód zatrzymania **kierował pojazdem po użyciu alkoholu** .....

.....

Data pierwszej rejestracji pojazdu ..... Uwagi o warunkach używania pojazdu .....

.....

Skierowanie pojazdu na dodatkowe badania techniczne*)
 Zarządzam skierowanie pojazdu na dodatkowe badania techniczne z powodu:
 .....
 .....

*) niepotrzebne skreślić
(podpis wydającego pokwitowanie)   (podpis odbierającego)

Ryc. 2. Wzór pokwitowania za zatrzymane prawo jazdy

Pokwitowanie za zatrzymane prawo jazdy wystawia się zawsze na 7 dni (termin nie może być krótszy ani dłuższy niż 7 dni).

Pokwitowanie z określeniem terminu ważności wystawia się w przypadku:

- 1) nieczytelności dokumentu,
- 2) podejrzenia podrobienia lub przerobienia dokumentu,
- 3) upływu terminu ważności prawa jazdy,
- 4) uzasadnionego podejrzenia, że kierujący popełnił przestępstwo lub wykroczenie, za które może być orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów.

Jako pierwszy dzień terminu ważności liczymy następny dzień od dnia zatrzymania prawa jazdy. Pokwitowanie za zatrzymane prawo jazdy, wystawione z określeniem terminu ważności, uprawnia do kierowania pojazdem w ciągu 7 dni. W pozostałych przypadkach terminu ważności pokwitowania się nie określa (rubrykę w pokwitowaniu należy wyraźnie wykreślić).

Zatrzymane prawo jazdy należy przekazać niezwłocznie (czyli bez zbędnej zwłoki¹) odpowiedniemu, według właściwości, organowi (w zależności od powodu zatrzymania) – nie później niż w ciągu 7 dni. Organami, którym należy przekazać zatrzymany dokument, są:

- starosta powiatowy (zatrzymanie dokumentu z powodów administracyjnych),
- sąd rejonowy (zatrzymanie dokumentu w związku z wykroczeniem),
- prokurator rejonowy (zatrzymanie dokumentu w związku z przestępstwem).

W przypadku prawa jazdy, które zostało zatrzymane z powodu uzasadnionego podejrzenia, że mogło być sfalszowane (przerobione lub podrobione), należy najpierw przesłać je do eksperta kryminalistycznego w celu potwierdzenia podejrzenia. Jeżeli okaże się, że rzeczywiście jest sfalszowane (przestępstwo) – wraz z aktami sprawy przekazywane jest do prokuratora. Jeżeli nie było sfalszowane – należy zwrócić je właścicielowi.

W razie przeprowadzenia badania krwi lub moczu, po otrzymaniu wyniku dodatniego – prawo jazdy wraz z tym wynikiem badania przekazuje się do:

- sądu rejonowego – w przypadku stanu po użyciu alkoholu,
- prokuratora rejonowego – w przypadku stanu nietrzeźwości.

W przypadku otrzymania wyniku ujemnego prawo jazdy należy zwrócić właścicielowi.

Jeżeli wynik badania nie zostanie uzyskany w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, należy niezwłocznie zwrócić je właścicielowi. Po otrzymaniu wyniku po tym terminie, jeżeli jest on dodatni, sprawę należy przekazać do sądu rejonowego (stan po użyciu alkoholu) lub prokuratora (stan nietrzeźwości) bez dokumentu prawa jazdy, które zostało zwrócone właścicielowi.

---

¹ Na przykład prawo jazdy zatrzymane w piątek wieczorem trafi niezwłocznie do odpowiedniego organu – dopiero w poniedziałek, w godzinach urzędowania.

4. Przypadki zatrzymania dowodu rejestracyjnego

Policjant, w ściśle określonych ustawowo przypadkach, ma obowiązek zatrzymać dowód rejestracyjny (lub pozwolenie czasowe) w razie:

- 1) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd zagraża bezpieczeństwu (np. niesprawne hamulce), w szczególności po wypadku drogowym lub kolizji, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy,
- 2) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd zagraża porządkowi ruchu (np. niedozwolone światła zewnętrzne),
- 3) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd narusza wymagania ochrony środowiska (np. nadmierny hałas),
- 4) stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie,
- 5) stwierdzenia, że termin badania nie został wyznaczony prawidłowo (terminy są wyznaczane, w zależności od pojazdu, na 6 miesięcy, 1 rok, 2 lata oraz 3 lata; jedynie motorowery i przyczepy po pierwszym przeglądzie mają wystawiony przegląd bezterminowy),
- 6) stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność,
- 7) podejrzenia, że dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe są sfałszowane (podrobienie lub przerobienie),
- 8) stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną (jednostkami upoważnionymi są jedynie podstawowe oraz okręgowe stacje kontroli pojazdów, które potwierdzają wykonanie badań odpowiednimi pieczętkami),

Wzór pieczęci
okręgowej stacji
diagnostycznej

Wzór pieczęci
podstawowej stacji
diagnostycznej

Wzór pieczęci
uprawnionego diagnosty

Ryc. 3. Wzory pieczętek uprawnionych stacji kontroli pojazdów oraz uprawnionego diagnosty

- 9) nieokazania przez kierującego dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia, jeżeli pojazd jest zarejestrowany poza Andorą, Chorwacją, krajem będącym członkiem

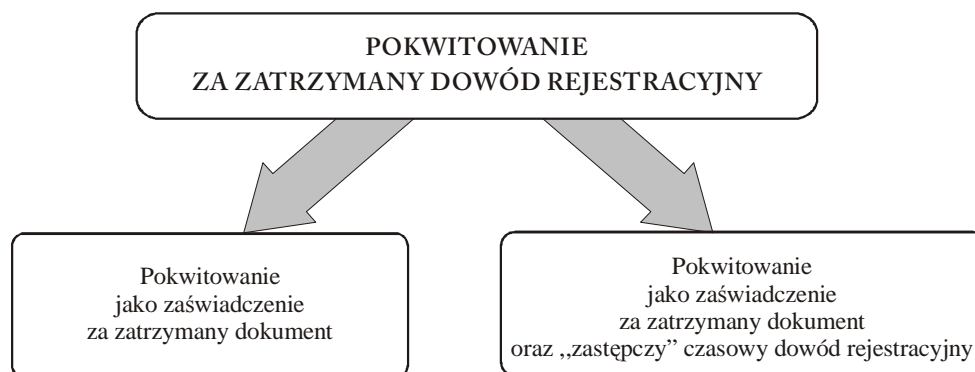
Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)²,

- 10) uzasadnionego przypuszczenia, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu (np. niezgodność numeru VIN w pojeździe i dowodzie rejestracyjnym).

5. Postępowanie z zatrzymanym dowodem rejestracyjnym

Zatrzymując dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe), wydaje się kierowcy pokwitowanie. Wypełnia się je w dwóch egzemplarzach, z których oryginał otrzymuje kierujący, a kopia pozostaje w bloczku pokwitowań.

Pokwitowanie może być wydane jako zaświadczenie o zatrzymaniu dokumentu będące jednocześnie czasowym „zastępczym” dowodem rejestracyjnym (lub pozwoleniem czasowym).

Ryc. 4. Funkcje pokwitowania za zatrzymany dowód rejestracyjny

Pokwitowanie za zatrzymany dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) wystawia się z określeniem terminu ważności do 7 dni. Oznacza to, że policjant decyduje o terminie ważności tego dokumentu w przedziale od 1 do 7 dni. Jako pierwszy dzień, tak samo jak w przypadku pokwitowania za zatrzymane prawo jazdy, liczymy następny dzień od dnia zatrzymania dowodu rejestracyjnego.

---

² Państwa członkowskie Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy; EFTA: Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria.

Pokwitowanie wystawione z określeniem terminu ważności uprawnia do używania pojazdu w terminie określonym przez policjanta. Policjant może w nim określić również warunki używania tego pojazdu.

Pokwitowanie z terminem ważności do 7 dni wydaje się w przypadku:

- 1) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd zagraża porządkowi ruchu,
- 2) stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo,
- 3) stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność,
- 4) uzasadnionego podejrzenia podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego),
- 5) stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną,
- 6) uzasadnionego przypuszczenia, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu.

W pozostałych przypadkach terminu ważności pokwitowania się nie określa (rubrykę w pokwitowaniu należy wyraźnie wykreślić).

Zatrzymany dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) należy niezwłocznie przekazać do starostwa (organ wydający). Ustawodawca nie określa w tym przypadku maksymalnego terminu, w jakim należy ten dokument dostarczyć. Jeżeli przed przekazaniem dokumentu do starostwa właściciel pojazdu zjawi się w jednostce Policji i wykaże ustanie przyczyny zatrzymania dowodu rejestracyjnego – należy mu zwrócić zatrzymany dowód rejestracyjny.

W przypadku dowodu rejestracyjnego lub pozwolenia czasowego, które zostało zatrzymane z powodu uzasadnionego podejrzenia, że mogło być sfalszowane (przerobione lub podrobione), należy najpierw przesłać je do eksperta kryminalistycznego w celu potwierdzenia podejrzenia. Jeżeli okaże się, że rzeczywiście jest sfalszowane (przestępstwo) – wraz z aktami sprawy przekazywane jest do prokuratora. Jeżeli nie było sfalszowane – należy zwrócić je właścicielowi.

Jeżeli dane zawarte w dokumencie nie zgadzają się ze stanem faktycznym, należy sprawdzić, czy nie zostało popełnione przestępstwo. W przypadku stwierdzenia takowego zatrzymany dokument należy dołączyć do akt sprawy, która zostanie skierowana do prokuratora. Jeśli zostaną stwierdzone nieprawidłowości związane jedynie z niewłaściwie sporządzonym dokumentem (np. błąd urzędnika przy zapisie numeru VIN) – dokument należy przekazać do starostwa w celu wydania nowego, wypełnionego poprawnie.

W przypadku zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu zarejestrowanego za granicą dokument ten należy pozostawić w jednostce Policji na 7 dni, a dopiero po upływie tego terminu przekazać do przedstawicielstwa państwa, w którym pojazd jest zarejestrowany. Jeżeli w ciągu 7 dni do jednostki Policji zgłosi się właściciel pojazdu i wykaże, że przyczyna zatrzymania ustała – dowód rejestracyjny należy mu zwrócić.

W sytuacji zatrzymania dokumentu pojazdu zarejestrowanego poza Andorą, Chorwacją, krajem będącym członkiem Unii Europejskiej lub EFTA z powodu nieokazania przez kierującego dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub nieokazania dokumentu stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia zatrzymany dokument przechowywany jest w jednostce Policji. Zostanie zwrócony właścicielowi po przedstawieniu dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia.

W przypadku pojazdu zarejestrowanego poza Andorą, Chorwacją, krajem członkowskim Unii Europejskiej lub EFTA, dla którego jest wymagane posiadanie ubezpieczenia, jeżeli policjant stwierdzi, że przed zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego umowa ta nie była zawarta, warunkiem zwrotu zatrzymanego dokumentu jest dodatkowo wniesienie opłaty do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.

6. Usuwanie i przemieszczanie pojazdu oraz blokowanie kół

Podstawy prawne i faktyczne usuwania pojazdu

W uzasadnionych przypadkach policjant ma prawo usunąć z drogi pojazd lub przemieścić go w inne miejsce. **Usunięcie** jest to przewiezienie pojazdu na parking strzeżony, natomiast **przemieszczenie** – to przesunięcie pojazdu w inne, pobliskie miejsce.

Podstawa prawna

Podstawa prawna znajduje się w art. 129 ust. 2 pkt 10 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym

Art. 129. (...)

2. Policjant, w związku z wykonywaniem czynności (...), jest uprawniony do:

(...)

10) usuwania lub przemieszczania pojazdu (...).

Szczegółowe przypadki, w których usuwa się pojazd z drogi na koszt właściciela, określa art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym.

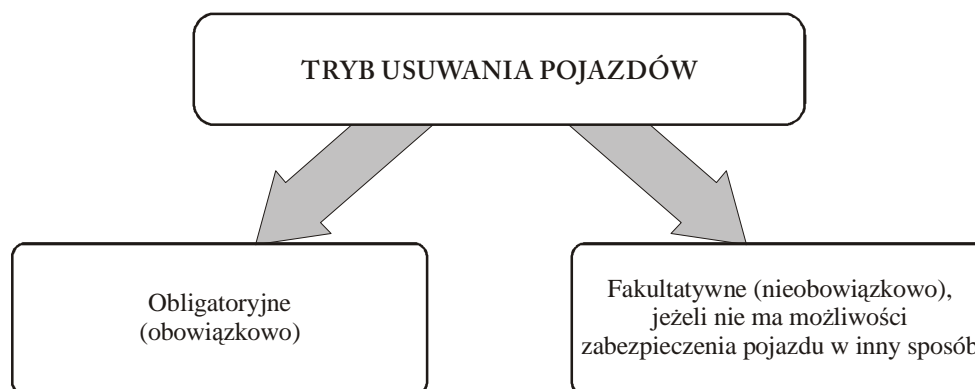
Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym

Art. 130a. 1. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt właściciela (...).

Podstawą faktyczną do usunięcia pojazdu z drogi jest popełnienie czynu, który narusza przepisy zawarte w art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Tryb i warunki usuwania pojazdu

Policjant w ściśle określonych ustawowo przypadkach obowiązkowo (obligatoryjnie) usuwa pojazd z drogi na koszt właściciela. Są jednak w ustawie również przypadki, w których policjant może podjąć decyzję o nieusuwaniu pojazdu, jeżeli możliwe jest zabezpieczenie go w inny sposób (np. powierzenie innej osobie godnej zaufania albo osobie wskazanej przez właściciela lub posiadacza pojazdu).

Ryc. 5. Tryb usuwania pojazdów

Policjant obligatoryjnie usunie pojazd na koszt właściciela w przypadku:

- 1) pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch,
- 2) pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i zagraża bezpieczeństwu w ruchu drogowym,
- 3) nieokazania przez kierującego dokumentu OC (stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia), jeżeli pojazd jest zarejestrowany poza Andorą, Chorwacją, krajem będącym członkiem Unii Europejskiej lub Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
- 4) przekroczenia wymiarów pojazdu,
- 5) przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu,
- 6) przekroczenia nacisku osi pojazdu określonego w przepisach ruchu drogowego.

Policjant może podjąć decyzję o usunięciu pojazdu z drogi na koszt właściciela, jeżeli niemożliwe jest zabezpieczenie go w inny sposób, w przypadku:

- 1) kierowania pojazdem przez osobę w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie jak alkohol,
- 2) nieposiadania przez kierującego przy sobie dokumentów uprawniających do kierowania (prawo jazdy, karta motorowerowa, karta rowerowa),
- 3) nieposiadania przez kierującego przy sobie dokumentów uprawniających do używania pojazdu (dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe),
- 4) gdy stan techniczny pojazdu zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego,
- 5) gdy stan techniczny pojazdu powoduje uszkodzenie drogi,
- 6) gdy stan techniczny pojazdu narusza wymagania ochrony środowiska.

Usunięcia pojazdu na zlecenie Policji dokonuje uprawniona firma (wyznaczona przez starostę). Zlecenie (dyspozycję usunięcia pojazdu) wydaje policjant. Pojazd przewożony jest na odpowiedni parking strzeżony (wyznaczony przez starostę), skąd może być odebrany za zezwoleniem Policji po uprzednim uregulowaniu przez właściciela pojazdu kosztów usunięcia i przechowywania na parkingu.

Możliwe jest usunięcie pojazdu z drogi lub jego przemieszczenie, jeżeli utrudnia on prowadzenie akcji ratowniczej (art. 130a ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym). Decyzję podejmuje osoba dowodząca akcją ratowniczą lub policjant. Jednak w tym przypadku usunięcie lub przesunięcie pojazdu odbywa się na koszt Skarbu Państwa (chyba że pojazd pozostawiony był w miejscu zabronionym i utrudniał ruch lub zagrażał jego bezpieczeństwu).

Pojazdy mogą być również usuwane z drogi z przyczyn „porządkowych” (art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym), jeżeli:

- stan pojazdu wskazuje na to, że nie jest używany,
- pojazd został pozostawiony bez tablic rejestracyjnych.

Pomimo że Policja jest podmiotem uprawnionym do takich usunięć, przeważnie zajmują się tym straże miejskie lub gminne.

Podstawy prawne i faktyczne blokowania kół

Policjant ma prawo unieruchomić pojazd poprzez założenie na koło pojazdu blokady. Podstawa prawna znajduje się w art. 130a ust. 8 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Natomiast podstawą faktyczną do blokowania kół pojazdów jest popełnienie czynu, który narusza przepisy zawarte w ww. artykule.

Fot. 1. Blokada na koło

Tryb i warunki blokowania kół

Blokadę na koło można założyć w przypadku, gdy pojazd jest pozostawiony w miejscu zabronionym, ale ani nie utrudnia ruchu, ani nie zagraża bezpieczeństwu w ruchu. Założone urządzenie powoduje konieczność zgłoszenia się właściciela lub posiadacza pojazdu do organu, który blokadę założył. Blokada jest zdejmowana natychmiast po ukaraniu (pouczenie, mandat karny lub wniosek o ukaranie) sprawcy wykroczenia.

Blokadę zakłada się na przednie koło pojazdu, od strony kierowcy. Wolno ją założyć jedynie, kiedy w pobliżu pojazdu nie ma jego właściciela lub posiadacza.

Podmioty uprawnione do zakładania blokad to Policja oraz straże miejskie lub gminne.

Pytania kontrolne

1. Wymień przypadki, w których policjant jest zobowiązany do zatrzymania kierującemu prawa jazdy.
2. Wymień przypadki, w których policjant może zatrzymać kierującemu prawo jazdy (fakultatywnie).
3. Za jakie wykroczenia w ruchu drogowym sąd może (ale nie musi) orzec zakaz prowadzenia pojazdów?
4. Na jaki termin wystawia się kierującemu pokwitowanie w zamian za zatrzymane prawo jazdy?
5. W jakich przypadkach policjant może wystawić w pokwitowaniu za zatrzymane prawo jazdy termin ważności?
6. W jakich przypadkach policjant nie może wystawić w pokwitowaniu za zatrzymane prawo jazdy terminu ważności?
7. W jakim terminie zatrzymane prawo jazdy należy przekazać do odpowiedniego organu?
8. W jakich przypadkach zatrzymane prawo jazdy należy przekazać do organu, który je wydał?
9. W jakich przypadkach zatrzymane prawo jazdy należy przekazać do prokuratora?
10. W jakich przypadkach zatrzymane prawo jazdy należy przekazać do sądu?
11. Co należy zrobić w przypadku zatrzymania prawa jazdy w związku z podejrzeniem, że kierujący jest pod wpływem alkoholu i zostało przeprowadzone badanie krwi lub moczu?
12. Wymień przypadki, w których policjant jest zobowiązany do zatrzymania kierującemu dowodu rejestracyjnego.
13. Na jaki termin wystawia się kierującemu pokwitowanie w zamian za zatrzymany dowód rejestracyjny?
14. W jakich przypadkach policjant może wystawić w pokwitowaniu za zatrzymany dowód rejestracyjny termin ważności?
15. W jakich przypadkach policjant nie może wystawić w pokwitowaniu za zatrzymany dowód rejestracyjny terminu ważności?
16. W jakim terminie zatrzymany dowód rejestracyjny należy przekazać do odpowiedniego organu?
17. W jakich przypadkach policjant w pokwitowaniu za zatrzymany dowód rejestracyjny wpisuje skierowanie na dodatkowe badania techniczne?
18. Do jakiego organu należy przekazać zatrzymany dowód rejestracyjny?
19. W jakim terminie zatrzymany dowód rejestracyjny należy przekazać do odpowiedniego organu?
20. Jaki jest tryb postępowania z dowodem rejestracyjnym zatrzymanym z powodu nieokazania przez kierującego pojazdem zarejestrowanym poza krajem Unii Europejskiej, Konfederacją Szwajcarską oraz państwem człon-

kowskim EFTA, jeżeli jego kierujący nie okazał dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub z powodu nieokazania dokumentu stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia?

21. Jaki jest tryb postępowania z zatrzymanym dowodem rejestracyjnym pojazdu zarejestrowanego za granicą?
22. Jaki jest tryb postępowania z zatrzymanym dowodem rejestracyjnym, jeżeli ustana przyczyny uzasadniają jego zatrzymanie?
23. W jakich przypadkach policjant musi usunąć pojazd z drogi na koszt właściciela?
24. W jakich przypadkach policjant może fakultatywnie usunąć pojazd z drogi na koszt właściciela?
25. W jakich przypadkach pojazd może być usunięty z drogi lub przemieszczony na koszt Skarbu Państwa?
26. W jakich sytuacjach straż miejska lub gminna może usuwać pojazdy z drogi na koszt właściciela?
27. W jakich sytuacjach Policja może usuwać pojazdy z drogi na koszt właściciela?
28. W jakich sytuacjach pojazd może być unieruchomiony poprzez nałożenie na koło blokady?
29. Jakie podmioty są uprawnione do zakładania blokad na koła pojazdów?

Wykaz rycin

Ryc. 1. Funkcje pokwitowania za zatrzymane prawo jazdy	9
Ryc. 2. Wzór pokwitowania za zatrzymane prawo jazdy	9
Ryc. 3. Wzory pieczętek uprawnionych stacji kontroli pojazdów oraz uprawnionego diagnosty	11
Ryc. 4. Funkcje pokwitowania za zatrzymany dowód rejestracyjny	12
Ryc. 5. Tryb usuwania pojazdów	15

Bibliografia

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 5 marca 2009 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 91, poz. 739).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz.U. Nr 227, poz. 2250 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 października 2007 r. w sprawie usuwania pojazdów (Dz.U. Nr 191, poz. 1377 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz.U. Nr 132, poz. 841 z późn. zm.).